

FLORENTIN SMARANDACHE

AFINITĂȚI

(traduceri din lirica universală)

Editura Dorul
Aarborg, Danemarca
1998

FLORENTIN SMARANDACHE

AFINITĂȚI

(traduceri din lirica universală)

1989-1995 (Turcia, SUA)

Fiilor mei Silviu și Mihai

Editura Dorul
Aarborg, Danemarca
1998

Redactor de carte: Dan Romascanu

P O E M E T R A D U S E D I N A L T E L I M B I
 Î N R O M Â N E Ş T E

P r e f a ță

Am tradus o parte din nevoie, și alta din plăcere.

Din nevoie deoarece mă aflam într'un lagăr de refugiați politici în Turcia și mi se lungiseră ochii după viza americană de emigrare, viză care se tot lăsa așteptată până la disperare! Aproape doi ani de nerăbdări și descumpăniri am înscris în memoria mea... Destui colegi, nerezistând, își luau lumea'n cap și fugeau din lagăr haihui prin Europa, trecând clandestin frontierele în Grecia și-apoi tăind-o spre inima continentului în Germania, Belgia, care pe unde nimerea, ba ascunși prin tiruri cu marfă -- rupând prelată și cusând-o la loc --, ba sufocați prin containere de vapoare. În lagărul din Italia au fost cazuri de sinucideri, omul cât era de om nu mai putea îndura tortura psihică la care fusesem supuși. Nu știam **când** vom pleca, nici **unde**, și nici măcar **dacă** vom putea vreodată!! Doi inși înebuniseră, și nu-i mai accepta nici o țară...

[Acum, când scriu aceste rânduri, simt că mă descarc...]

Puțin le păsa funcționarilor/birocraților ONU de situația noastră!

Și-atunci eu m'am refugiat în lecturi, în traduceri, și mai ales în scrierea unui jurnal (pentru care aveau să mă înjure mulți pârlți fiindcă descriam **realitatea nudă**, fără infloritură), schimbând astfel universul concentraționar în care mă simțeam încarcerat.

Învățam engleză cu un profesor bătrân turc, care venea de 2-3 ori pe săptămână în camp. Amestecați acolo toate națiile, noi, "studenții" soartei! Mă'mprietenisem cu polonezi, cu turci și tătari, jucam șah c'un ceh... Și-mi exersam (ne)cunoștințele anglofone pe diverse poezii ce-mi cădeau în mână.

Așa s'a născut volumul de față.

Altora le-am tradus *de bucurie* ca-mi trimiteau cărțile lor, în special după ce ajunseseam în America, având audiență lărgită, întrebându-mă cum să le mulțumesc... Și mă miram de unde-mi aflaseră adresa? Probabil ca'n SUA informațiile circulau cu viteză... (poemelor) luminii!

Pe câțiva i-am cunoscut personal:

Paul Courget, din Bordeaux, m'a găzduit la el în vara lui '92 când ma'ndreptam spre Bergerac unde fiică-sa Annie Délperier organiza un Festival de Poezie la care fusesem invitat. Paul, un bătrânel simpatic, edita revista "Annales de l'Académie des Lettres et des Arts de Périgord", iar Annie "La Toison d'Or" unde colaborasem și

eu din lagăr.

Teresinka Pereira, din Belo Horizonte, m'a însoțit în turneul paradoxist din 1993 prin Brazilia. Cu puțină spaniolă, puțină franceză, puțină italiană, și îndeosebi puțin mai multă română, plus dicționarele de rigoare pe care mi le trimisese mama prin poștă, m'am putut înțelege în... portugheză! Sosit în orașul ei natal, m'au întrebat rudele Teresinkăi ce aş vrea să văd? Păi, bineînțeles, un meci de fotbal tipic brazilian, între două echipe de club din primul eșalon. (Frumos spectacol, în forță.)

Scriitoarea a tradus în portugheză versuri de-ale mele, și-a publicat un amplu comentariu asupra activității-mi creatoare în "Revista de Divulgação Cultural" a Universității din Blumenau, Santa Catarina, a simpaticului coordonator José Endoença Martins împreună cu Ornella Inês Pezzini, pe care-i întâlnisem.

Și, tot în acest oraș, editorul Douglas M. Zunino avea să insereze prin revista sa "Interarte" poeme vizuale de-ale mele.

Teresinka cunoștea doi poeți români: pe Eminescu și... Ion Pachia Tatomirescu!

Maria do Carmo Gaspar de Oliveira m'a ospătat în apartamentul familiei sale din imens populatul Rio de Janeiro.

Aici l-am întâlnit pe Gilberto Mendonça Teles, profesor universitar de literatură în această metropolă, autor al unui studiu privind "Vanguardia Europeia e Modernismo Brasileiro", 1992 (pe care mi l-a dăruit cu dedicație). Auzise, dintre criticii români, de Adrian Marino care publicase la Gallimard (probabil cu sprijinul lui Mircea Eliade).

Mi-a stârnit interes poemul scris de o femeie despre... homosexuali.

Sunt curios cum ar descrie un bărbat o Republică de Lesbieni?

Pierre Calderon, profesor de franceză în Turcia (mai înainte fusese în Iugoslavia, de unde se'ntorsese entuziasmat), iar soția lui, artistă decoratoare modernă Colette Foëx Calderon, prin publicația "Istanbul Accueil" făcea apel către francezii din oraș să ajute <un emigrant român care urmează să plece în America>. Mi-au dat bani.

Christina Fuchs-Arthur, nemțoaică înaltă, blondă, și doamnă fină, căreia-i fusesem companion în Ankara pe vremea lagărului; țin minte că într'o zi mi-a adus 100\$ sa-mi tratez dinții (îi spusese că-mi puroia o măsea, dar înțepam punga apoi îmi clăteam gura cu apă sărată), plus o geantă de haine purtate, colectate de la cadrele didactice ale unui liceu american din capitala Turciei -- mod de într'ajutorare a noilor emigranți.

Conversam în franceză, Christina predând această limbă ca profesoară, și discutam literatură universală. Era o adevărată *lady/frau*. Îi plăcea muzica simfonică, și avea un câine fioros pe care-l ținea în apartament. Christina nu mai vroia să se'ntoarcă în America, spunând că viața-i sterilă, sperând să obțină în continuare job-uri prin Europa.

<Uite, mi-a zis odată, n'o să vezi tarabe de-ăstea dincolo de ocean.>

În afara obiectelor de artizanat, admira bijuteriile și mă târa prin

toate dughenele cu aur sau argint.

Când i-am pus în variantă românească două-trei poezii, din cele pe care le ținea în manuscris, mi-a zâmbit amar <E greu de tradus, nu-i așa!?, privindu-mă sceptic.

Victoria Rotolo Dolyniuc mi-a fost secretară când lucram ca inginer de software la Honeywell în Phoenix, Arizona. I-am arătat primele încercări de autotraducere, din volumele ce mai târziu se vor numi "Circles of Light" și "Dark Snow", 1991-1993.

Cu alții am corespondat. Scrisorile fiind pentru mine un *hobby*!

Michèle de Laplante (mi-a și telefonat, dar nu'nțelegeam accentul ei quebechez, așa ca-mi pronunța în engleză, iar eu îi răspundeam în... franceză!).

Raymond Bettonville mi-a expediat o plachetă.

MARJAN, în foaia sa volantă "Le bouc des deux Sèvres", anunța cu surle <Marjan în română>.

Jacqueline Delpy, directoarea revistei "Art et poésie de Touraine", de calitate grafică și lirică, bien structurată, la care mă făcuse corespondent <american>, dar care mă pistona mereu cu plătitura abonamentului, motiv pentru care am și abandonat legătura epistolară.

Helle Busacca la rândul-i mi-a tradus în italiană toate <formulele pentru spirit>, precum **Paul Georgelin**, un italian care traduce din... română în engleză eseul lui Titu Popescu "Estetica Paradoxismului".

Amerigo Iannacone, care mi-a tradus tot volumul de haikuri "Clopotul Tăcerii" din franceză în italiană și esperanto. El editează "Il Foglio Volante - La Flugfolio" în Ceppagna.

Key Kunihiro a scris un eseu în japoneză amestecată cu engleză despre paradoxism (nici că se putea o mai precisă caracterizare a imprecisului!). Adresa lui i-am transmis-o Dorei Moțoc (fiica dramaturgului și omului de cultură vâlcean Doru Moțoc), care-au început să corespundeze în engleză.

Pradeep S. Rana a compus un eseu despre <nonpoeme>, și-mi scria că va face cunoscut paradoxismul în... Nepal, țara sa.

Léopold Sédar Senghor (n. 1906) mi-a trimis o scrisoare din Franța scuzându-se că are peste 80 de ani...

Dennis Kann a fost al treilea soț al Teresinkăi. Poemele sale mi-au parvenit prin ea, sesizându-i afinități cu paradoxismul. După ce au divorțat (mi-a comunicat prin e-mail poeta) nu am mai auzit de el. În fapt a tipărit doar câteva poezioare prin reviste anoste, și acestea datorită soției-și.

Rosemary Challoner Wilkinson locuia în California și-am cunoscut-o prin intermediul Academiei de Poeți din India, unde avea rolul de secretară.

Cu **Eileen Siriwardhana** din Sri Lanka am schimbat câteva misive. Mă, cum se scrie într'o insulă de la capătul lumii? gândeam. Îmbâcsit

de prea multă literatură și influență occidentală, ca un raft prăfuit, căutam ineditul și ineditul cu orice preț în locurile cele mai nesperate.

Sailendra Narayan Tripathy mi-a expediat volume cu dedicații.

Ce încântat s'a arătat când poeme de-ale sale au apărut în revista "Meridian" din Craiova, prin bunăvoința profesorului Marian Barbu.

I-am expediat întreg numărul.

André Peragallo analog.

Claude LeRoy, drăguțul de el, mi-a publicat prima carte în Franța, "Antichambres et anti-poésies, ou bizarreries", 1989, când încă mă bălăcăream în mocirla lagărului, volum de experimente paradoxiste cu desene geometrice stilizate, dar creat în perioada marocană (1982-4), și păstrat în sertar.

Claude edita revista "Noréal", la care publicam frecvent, amăgindu-mă ca să mai treacă timpul...

Bunăitatea lui se simțea din tonul frazelor așternute către mine...

Pierre Günt-Horn: m'am trezit prin poștă cu un volum cu coperti groase purtând semnătura lui. De unde auzise de mine?

Am intrat în relații cu ei prin intermediul revistelor, fie indiene precum "Kavita India", "Poesie India", "Poetry Time", "International Poets", "ppHOO", "Samvedana", "Fem-Lit", "By Word", "Inner Voice", ori japoneze "Poetry Nipon", "Blue Jacket", ori braziliene "Poietike", "Revista de Divulgação Cultural", etc.

Pe alții i-am <întâlnit> prin antologii internaționale tipărite în India, Coreea, ori SUA în care eram și eu prezent.

Am tradus ce s'a nimerit. Criteriu-mi fiind: diversitate cât mai mare. În alte pagini n'am putut face mai mult decât adaptări (în special, unde era vorba de rimă și ritm, situația se complica)...

Pentru exilați problema e, într'adevăr, spinoasă fiindcă încearcă să aparțină la două sau mai multe culturi, dar sfârșesc prin a fi ignorați de toate!

Un evantai de 42 poeți din 23 de țări. Curios să văd cum se scrie și în alte părți ale globului, în locuri cât mai puțin cunoscute (țări precum Benin, Gambia, Malaezia, Nepal, Sri Lanka), din culturi opuse (creștine, islamice, budiste), limbi diferite. Mereu în căutare de exotism.

Cu excepția celor trei clasici: Octavian Goga, Tristan Tzara, și Léopold Sédar Senghor (fost și președinte al Republicii Senegaleze între 1960-80), ceilalți sunt scriitori contemporani.

Poemele sunt aranjate în ordine alfabetică pe țări, iar în cadrul aceleiași țări în ordine alfabetică pe autori.

Iulie 1998

Florentin Smarandache
University of New Mexico
Gallup Campus, NM 87301, USA

JOY BEAUDETTE CRIPPS (Australia)

PESTE PODUL VARDARULUI - SKOPJE ¹

Structura romană
a celui mai frumos pod
care a rezistat unui cutremur -
în timp ce clădirile înalte cădeau precum copacii
- destul de tare să țină greutatea
atâtor armate și caravane spre vechiul oraș
care stă la intersecția Europei.

Hotarele popoarelor Iugoslaviei
s'au schimbat, așa-i războiul, sânge roșu
în marea luptă, pentru oamenii obișnuiți
- dar bătrânii trăiesc și dau curaj
iar istoria care s'a scris
nu poate fi schimbată doar de voința
celor de astăzi - care precum podul
și arcul lui peste râul Vardar
în lumina aurită a apusului -
sunt bine înrădăcinate în pământ și stâncă
pentru binele întregii Macedonii.

RAYMOND BETTONVILLE (Belgia)

I (VIOLENȚĂ ȘI DAVID) ²

Ranița e goală
Ranița e prea mică
Ranița e găurită. Mă așez înăuntru
Orologiul își caută ochelarii
Pe care i-a pierdut ieri,
în noaptea care-i vorbea englezește --
Orologiul își caută ochelarii
Până se stinge ca dimineața
Mă scol seara iar noaptea mă plimb
Pe o frânghie între două faleze
Pe care mi le impui tu când nu ești
acolo.

RAYMOND BETTONVILLE

II (VIOLENȚĂ ȘI DAVID) ²

Țigara mea țigara mea de foi
Te regăsesc mereu în norii de fum
Când cobor spre diavolul
Care m'așteaptă să cinăm
Norii femeii îmi strâng de gât toanele
Focul se cațără pe turnurile muzicii
În mijloc tinere fete dansează se dezbracă
Pentru a fi cumpărate ca porumbițele
Cu duzinele
Bărbați ursuzi gâdilă pisicile zburătoare la cer
Dedesubtul mării peștele râde'n cascade
Pasărea citește ziarul
Și eu fumez

RAYMOND BETTONVILLE

III (VIOLENȚĂ ȘI DAVID) ²

Ultimul pahar juca singur pe masă
Îl priveam în chiuveta de spălat vase care se clătina
Răul de mare mă irita
Crabii nu se mai vindeau
Digurile erau pustii ca mine
Fotoliile răsturnate își terminau tangoul
Suzețele-si schimbaseră culoarea
Curcubeul meu se plimba pe ocean
Țigara de foi era bună
Demult...
demult...

OVERNAC C. ANTOINE ADONH (Benin)

RITUALUL ÎMPĂRĂȚIEI PĂCII ¹

O rugăciune pentru pace renaște
Rădăcinile amiros în TONI
Precum HARLEM cântând JAZZ
Cu diaspora neagră.

Orașul pământului înalță voci
preaiubiților fii aleși
Așteptând ecourile melancolice
Când Dumnezeu șade afară pe lanțuri.

Comunitățile se zbat încleștate
Pentru pace după lovitura de schimb
Apusul coboară cu vulturul
Și împărăția pariază pe ritualuri.

ALCIDES BUSS (Brazilia)

HAIKU ³

Interstelar
mi-arunc privirea în cer.
De unde mă cheamă?

MARIA DO CARMO GASPER DE OLIVEIRA (Brazilia)

REPUBLICA DE... HOMOSEXUALI ⁴

Republica de homosexuali
constituia numai un oraş.
Bine trasat,
cu străzi foar-te fru-moa-se!
Planificat impecabil
de arhitecţi cu imaginaţie
infernă, îndrăzneţă, fertilă.
Grozav ornamentat cu arbori
şi plin de grădini mi-nu-na-te,
idealizate de artişti.
Coaforii - cei mai pricepuţi!
Croitorii de lux!
Restaurante - de necrezut!
Galerii de pictură, biblioteci,
teatre, cu arta cea mai fină!
Aveau un Preşadinte al lor,
comandant suprem.
Infanterie, Marină, Aeronautică.
Spitale,
o reţea de maternităţi -
(se mai naştea câte-o broască uneori).
Parada modei, zilnic.
Foarte şic, foarte stilizat!
Atât de mare elocvenţă
nu s'a văzut niciodată.
De nedescris!
Fiindcă se înţelege
că oamenii de sensibilitate înaltă,
şi gust rafinat,
sunt ei: homosexualii!
Se pare că asta-i calea
de când Oscar Wilde
a impresionat o lume întreagă
cu "Balada Puşcăriaşului"!
Dar mai indicat ar fi
să nu confundăm lucrurile.
Între acuzare şi torturare
să nu exagerăm;
nici să-i aprobăm
ori aclamăm ca pe nişte eroi.
Eu n'o să-i critic vreodată!
Dar nici să-i aplaud nu pot!
În special fiindcă sunt femeie,

și cu lipsa asta de bărbați...
Imaginați-vă că însuși
Gilberto Freyre*
a susținut afirmația
că homosexualii sunt
persoane cu simțuri deosebite.
Chestiunile n'au de-a face
una cu alta.
Totuși, ca intrigă
și mă lasă perplexă,
este felul cum
indivizi educați
și manierați
se complăceau astfel, Dumnezeuule!
iar aceasta din cauză că
Republica de homosexuali
după ce atinsese apogeul
a decăzut, a decedat, s'a terminat...
Simplu, fiindcă nu mergea!
Era împotriva naturii!
Și împotriva ecologiei!
aidoma s'a întâmpat cu Republica Banana
de lesbiene!

* Sociolog și scriitor brazilian (n.t.).

ELIZABETH RENNO (Brazilia)

PACE ÎN ROMÂNIA ⁵

După ploaie
Zboară păsările
Cântând

Sub tunetul împușcăturilor
Cad dictatorii
Umiliți

Privirea copiilor
Mărturisește acțiunea oamenilor
Care se transformă în fiare

TERESINKA PEREIRA (Brazilia/SUA)

FIU GĂSIT ⁶

Ai izvorât din pământ
ca Buna Vestire din cer,
un soare vesel în vânt,
o ploaie de sărutări,
dragoste în liniștea zâmbetelor,
dragoste, dragoste ritmul dulce al unui vis.
Fiule, descoperit
în timpul care plutește deasupra brizei,
îmbrăcat în suferința unei lumi întregi,
iubit de norocul unui destin
la fel de trecător ca vaporul
care dispare prin spațiul de argint...
Fiule, eu te iubesc, și în aceeași clipă
nu te cunosc,
deoarece mi-e teamă să sufăr
continentele nemăsurate ale destinului tău,
ale nașterii amare printre cerșetori
cu tentacule de câini de vânătoare,
tu despici timpul
tărâmurilor vertiginoase, viitorul,
acele drumuri orbitoare ale dragostei.
Fiule:
adăpost al respirației fermecate,
hai să trăim flămânzind aceste puține zile,
aceste clipe de siguranță
și lumină generoasă,
dragostea mea pentru tine
atât de pură ca un zvon de pâine caldă.

TERESINKA PEREIRA

VACANȚĂ PLĂCUTĂ ⁷

Mesage codificate cu drag
și voci celebrând Crăciunul
au început deja în Louisville.

Privind spre Est și Vest de la
fereastra mea, îmi imaginez
vapoare pe coasta cealaltă a țării
uneori în Oceanul Atlantic,
uneori în Pacific:
vapoare încărcate de culori și de noroc,
recepții de gală.

Îmi imaginez toate acestea fiindcă este încă
noiembrie
și aici la mijlocul
Pământului, primesc o felicitare de iarnă!
cu o pictură a unui misterios
vapor, și urări pentru un
CRĂCIUN FERICIT!

Ridic vederea și scriu
cu litere de aur pe
oceanul ei albastru:
Urările acceptate. VACANȚĂ PLĂCUTĂ!

TERESINKA PEREIRA

ROBERTO ⁸

Nu ştiu unde eşti
dar mă gândesc mereu la tine

Îmi scald memoria
în lacrimi
şi aplec urechea la veştile despre
mitul acesta numit libertate
pentru visul tău
în spatele zăbrelelor
(ce reprezintă el: un tunel, foametea, bezna,
suspinele, sau?)

Acolo, în liniştea nopţii
eu semăn cuvântul
ca o amuletă sacră
şi plâng pentru alte
LIBERTĂȚI

TERESINKA PEREIRA

CHE GUEVARA ⁸

Există oameni
care nu pier niciodată
din conștiința popoarelor,
vreau să spun mai exact
că uitarea moare
în timp ce numele rămâne.

CHE GUEVARA*,
numele tău circulă prin toate locurile
în care rezistențele se pregătesc,
și se transformă în speranță
la popoarele
unde în fiecare zi un camarad
se stinge în lupta
pentru libertate.

* Revoluționar sud-american (n.t.).

TERESINKA PEREIRA

IMPRESII ⁸

Te gândești mereu la lucruri eterne,
clipa este o floare coaptă
și te înfurii pe timp...

Cauți simplitatea, de parcă ar exista
o durere diferită pentru fiecare oră,
de parcă blândețea ar fi un rău lin
devenind poezie în contact cu mâinile tale...

Ce ardoare febrilă, dragostea mea,
ce suferințe ireale!
Cum să-ți explic că nu există nici lună,
nici stele, nici toboșari, nici țigani,
că oamenii sunt simple parole,
că poezia ne tulbură, și că motorul
funcționează, atunci să nu-ți trezesc eu dorințe?

TERESINKA PEREIRA

DOAR CUVINTE ⁸

Acum țâșnesc cuvintele,
Ca lacrimile,
Ca fântânile și râurile,
Prin aripi telegrafice,
Cu timbre poștale înaripate,
Injectate în covorul viu al Timpului.

Acum, când nu pot să te revăd
Nici în oglinda dragostei,
Nici în pornirea dorințelor tale,
Nici în tot ce însemnam eu
 în inima ta,
Sătulă de așteptare...

Acum, resimt între noi
 distanța,
În lumină vibrantă, conducându-mi visele,
Impulsie transcendentă, armonie
 de univers,
Forță îmbrățișând tot orizontul,
Floare a zâmbetului, sărut de adio...

NOAH CHANG (China)

MONOLOGUL LUI VENUS FĂRĂ MÂINI ¹

Eu sunt Venus
Zeița frumuseții tale
Îmi păstrez bine și nud
Fiecare centimetru al corpului meu
Pentru tine și progenitura ta
Să valorez, să admir ori să posed
Numai două brațe ce le-am avut cândva
Să îmbrățișez dragostea mea atât de scumpă.
Au fost rupte deodată cu inima
Când dragostea sânilor mei s'a dus
Cât de frumoși erau
În timp ce-i strângeam tare
Poți să-ți faci numai
O bănuială și loc pentru imaginație.

LI ZHI (China)

NU CONTEAZĂ ¹

Undeva în cer
Este o nouă stea,
Nu contează cât de departe
Eu mă voi uita după ea.

Undeva în lume
Este un ocean mare,
Nu contează cât de lat este
Eu voi trece spre celălalt țărm.

Undeva în interior
Este un munte imens,
Nu contează cât de înalt este
Voi urca până la vârf.

Nu contează cât de greu
Voi ignora dificultatea și
Nu mă voi opri niciodată.

BYUNG-HWA CHO (Corea)

FRONTIERA FINALĂ ¹

Hai să ne despărțim fără a ne lua rămas bun;
Despărțirea e frontiera finală.

Această lungă călătorie a tăcerii
se pare că se apropie de ultima oprire.
Mă uit după bagaje
și nu mai e nici unul.

Viața-i la fel.
Așa arată trenul ăsta
Toți au coborât
numai tu și eu am rămas.

Banii contează pentru tine,
singurătatea și evadarea pentru mine:
între noi nu există loc pentru altceva.

Reflectând
a fost o zi de dizgrație teribilă
Eu stau pe marginea prăpastiei în prezent
cu o inimă nouă
privesc la cer, nori, copaci și vânt

Și ne despărțim fără a ne lua rămas bun
Viața-i la fel.
Despărțirea e frontiera finală.

ABDEL AZIZ SHARAF (Egipt)

HADITH*-UL EXILULUI ¹

Pământul e închisoare
Și rai
Păzit de stelele strigătoare
Alunecă departe
Și întră în împărăția pasiunii.
Moartea e o creatură
Și tu aparții exilului
Secretul tău se răspândește afară
Și începutul timpului tău
Vine dintr'un trandafir
Vei vizita istmele noastre
Pe urmă te vei sfârși
Iar sufletul tău va rămâne perpetuum nedefinit.

*Colecție din înțelepciunile profetului Mohammed.

GINETTE BONVALET (Franța)

LINIȘTEA ⁸

O auzim venind seara,
Nimeni nu știe pe care drum.
Oare cu vântul ușor se traversează câmpia
Sau în sufletul nesigur
Pe care speranța îl părăsește?

În picioare, la pragul ușii,
Am spune că o bucurie flutură,
Ce aparține nimănui
Și-ți vorbește în șoaptă așa de încet
Încât și liniștea se miră
Și se îndepărtează profund în tine însuși.

PIERRE CALDERON (Franța)

TERASA MEA CU FRUNZE... ⁹

lui Predrag Matvejevič

Predrag, geografia
În ciuda rațiunii noastre
Guvernează economia
Orelor și anotimpurilor.

Terasa mea cu frunze
Ce se-acoperă în plină vară
Reflectă în alt spațiu
Adâncă mea uimire.

Aici, nici o toamnă galbenă!
Plecând, ce cuvânt adecvat.
Și s'o spunem iar? În ce măsură
Mă desenezi cum voi fi!

Să vedem mai departe. Fără
Vreun ajutor omenesc, înspre Nord,
Peisajul purcede
La inventarea aurului.

PIERRE CALDERON

MOMENT DE NELINIȘTE... ⁹

lui Michel Pinto da Silva

Prietene, totul reînvie,
Nimic nu zădărnicește.
Fii sigur că'n podgorie
Un vin îmbătrânește.

Nici nerăbdarea
Nu apare evidentă!
Nici disperarea
S'o faci iminentă.

Ce este poezia?
Picătura unde viața
La marginea extremă
Echilibrează moartea.

PAUL COURGET (Franța)

PARFUMUL ABSENȚEI ⁸

Pe care note, 'n ce culoare
Sau odor, Madamă,
Solfegiezi cuvinte vrăjitoare
Care 'n mine nasc o gamă?

Poate, (ele n'au murit
Și eu le'mbin alene),
Parfumuri delicioase sunt
Pe care ființa mea le cerne?

Absența ta-mi sporește, grea,
Liniștea cumplită,
În casa unde, pentru-a mă vedea,
Ai revenit, iubită,

Adeseori, o! bunăstare
Cu care să respir!
Căci, mai presus de-orice culoare,
Pe tine te admir!

Întreagă tu, de farmec fin
Și corp frumos, ce sufletu-mi adoră,
Cu un surâs mai cristalin
Aprinzi o auroră!

Dar, pentru a'ndulci și eu
Șederea ce mă schimbă,
La tine îmi exalt mereu
Prezența fictivă!

JACQUELINE DELPY (Franța)

2000 ¹⁰

Opriti-vă răsuflarea, adierea,
Opriți-vă cursul, voi apelor,
Când trinitatea zerourilor
Lângă doi va fi bine așezată!

Aproape de doi... Ce enormitate!
Vedeți acest lucru incredibil:
Trei rotunduri, ouă cosmice care se depun
Îngreunate de puterea lor.

Lângă doi, cheia de ambivalență,
Acești trei gemeni se vor alinia,
Vid sau speranță, ciclu fără nume,
Dualism și conflict, mișcare,

Doi: tu și eu... plus trei zerouri:
Pragul celui de-al treilea mileniu;
Doi rivali și trei nimicuri. Mister
În aurora noilor secole.

JACQUELINE DELPY

ARTĂ ȘI LUMINĂ ⁸

Tu, cel care vezi cu ochii bogați,
Ce faci cu lumina,
O reții prizonieră
Când aceasta aparține zeilor?

Fiindcă tu ești Dumnezeu dacă'ndrăznești
Pentru că razele ei te-au atins...
Îmbracă-te cu claritatea sa
Ce face să strălucească toate lucrurile.

Tu, cel care porți soarele
Pe piscurile sufletului tău arzător,
Știi ce dură este panta
Așteptărilor spirituale.

Focul ei fără milă se mistuie
În craterele viitorului...
Dar se purifică prin anulare
Și frumusețea salvează lumea!

PIERRE GÜNST-HORN (France)

HAIKU (I) ¹²

Timpul când deschidem ochii.
Timpul văzând un arbore cum crește.
Și viața a trecut deja.

1990

HAIKU (II) ¹²

Campionate:
Odată câștigi.
Odată pierzi.
Ce importanță are?

HAIKU (III) ¹²

Schimbi ideile prin cuvinte.
Ai impresia că stăpânești universul.
Ce triste dezamăgiri!

CLAUDE LEROY (Franța)

SIMPLE CONFIDENȚE ¹³

Toate păsările în martie
narcisele galbene în martie
cerul muiat în martie
și sufletul meu în martie:

 muzică ploioasă
 bucurii violente
 ceață luminoasă

-O săgeată aurie străpungând cerul
ca strălucirea unui asfințit
ne face să credem în lumină
ca semn al speranței!

-Îmi pare rău, deschide ochii
Nu există în drumul de mătase
deasupra focurilor ultimei toamne
nimic, decât un avion cu reacție...

CLAUDE LEROY

*** 14

Toți cu egoisme ascunse
Ascultăm grindina cum cade
Mintea ni-e plină de imagini
Unde lumea plânge mizeria

Aici foametea, mai departe războiul
Atâtea priviri, atâtea reproșuri
Soarele primăverilor născute-moarte
Și trădarea promisiunilor

Noi contemplăm această lume care
Suferă în spațiul eternității
Cu picioarele la căldura sufletului neridat
La adăpostul vântului tăios

Ah! Numai un respect ar fi suficient
Pentru ca imaginea să se prelungească
Cu ajutorul gestului și-al inimii
Noi toți am fi apostoli buni!

MARJAN (Franța)

MOTIV ¹⁵

A fost licențiat la Circ...
El, căruia îi făcea o mare plăcere
să meargă în mâini...
Pe mâinile celor
care mergeau în mâini...

4-6-1978

MARJAN

DUPĂ NUMĂRUL SĂU ¹⁵

După numărul său care sfida moartea
acrobatul și-a tras câteva gloanțe
în plămâni...

Și totuși, în arenă, în seara aceea,
mai era aplaudat
și de câte ori rechemat...

Dar el n'a putut să-și ierte
plămânii fiindcă l-au fluierat...

25-1-1976

MARJAN

CIRC ¹⁵

În fiecare seară,
cu piciorul proptit
în pulbere,
tatăl îl ridica de la pământ
cu un ușor zgomot metalic
pe fiul său răsfățat, fiul său unic...
Săracul tată cu coastele rupte
de un tâlhar plătit!...
Fiul trăia pe spinarea tatălui!...

MARJAN

ÎNAINTE DE A SE SPÂNZURA... ¹⁵

Fixează bine frânghia de grinda
principală
și face un nod culant lăsând ochetul
larg...

Trage un scaun apoi fluieră...

Prin cercul frânghiei, sare ultimul
său câine savant...

25-2-1976

MARJAN

MOARTEA UNUI ACROBAT ¹⁵

Erau odată șase acrobați
care de la un circ la altul
înălțau o scară umană.
Susținătorul de pe sol
era cel mai aplaudat...
Într-o zi,
ultimul partener
pierdut în spațiu
sub capitel,
ultimul partener
sătul de-a fi pe veci al șaselea,
sătul de bravurile din Postul Paștelui,
îi cedară nervii
și se aruncă de pe al cincilea...

31-5-1976

ANDRÉ PERAGALLO (Franța)

DRUMURILE MĂRII ¹⁶

Toate drumurile
coboară către mare.
De tălpile noastre se lipesc
grăunțe de nisip.

Ascultă
cântecul viorilor albastre.
Palmierii se culeg
iar păsările
își dau întâlnire de Paști.

Ca o invitație,
marea așezată lângă chei
n'așteaptă decât ora plecării.

Marea este un călător,
un zbor de pescăruș cu strigăte de copil,
o amintire a lucrurilor văzute.

Astfel, a pleca este bine.
Cerulea flutură o batistă albastră
și marea ne privește cu ochii de anemone.

ANDRÉ PERAGALLO

POET NENĂSCUT ÎNCĂ ¹⁶

O, poet necunoscut, poet care se naște,
Mi-ar place să fiu acel care vorbește cu
vocea ta.
Să fiu cel care vorbește în mijlocul poemului.
Să fiu în rugăciunea ta, în oglinda ta
care arde.
Să fiu în fața ta, în peisajul verde
pe care îl umpli de cuvinte și de forțe obscure
și de loviturile istoriei.
Vrăjitor de cuvinte, mi-ar place să fiu
mai departe
și mai în interiorul imaginii mele,
ca în aceste păduri de legendă
unde păsările se întorc în amurg
pentru a înnopta.

ANDRÉ PERAGALLO

ARTĂ POETICĂ ¹⁶

lui Jean L'Anselme

Pentru a fi clar și vesel
Pentru a-l găsi când îl căutăm
Pentru a-l recunoaște
Pentru a trăi cu impresia că-l avem
Pentru a inspira încredere
Pentru a plăcea
Pentru a-l îndrăgi
Pentru a-l reuși
Pentru a avea un viitor
Și pentru a vedea viața în roz:

Un poem trebuie întotdeauna scris
cu cerneală albastră.

ANDRÉ PARAGALLO

CUVINTELE 16

lui Etienne Parize

Cuvinte care se duc singure în căutarea
cuiva.

Cuvinte ca niște umbre care se joacă
cu liniștea

(cuvinte în voiaj sau cuvinte care visează).

Cuvinte bătute de vânturi, cuvinte spălate de
ploi.

Cuvinte care au douăzeci de ani și merg
la război,

cuvinte de trăsnet, de vitraliu, de flori,

cuvinte care îmbrățișează o fată în sat,
sunt copiii noștri, sunt micii noștri copii.

Cuvinte cu respirația lor, cuvinte convulsionate,

cuvinte din inimă, cuvinte de sânge, cuvinte
nerăbdătoare să trăiască.

Cuvinte angajate, cuvinte care spun,
cuvintele poemului,

cuvinte în sărbătoare, cuvinte pentru viață.

ANDRÉ PERAGALLO

COPILUL CAPTIV ¹⁶

Lui Bernadette Nurit

Copilul cu trupul de orhidee,
copilul captiv caută ieşire
din colivia sângelui. Căldura
îl reţine în drum. El face
mare caz. Şi totuşi copilul
nu vede lumina decât prin
ochii mamei sale.

ANDRÉ PERAGALLO

A PICTA ¹⁶

lui Chris Mestas

Pictează cu visele
fotografia nopții.
Privirea lui seamănă culori.
În degete îi apare un ochi
ce devine solar,
precum un cerc de lumină sau un drum
de perpetuitate și auroră.

ADRIENNE SAVATTE (Franța)

*** ⁸

Poezia înseamnă puțin
și trebuie s'o ghicești
în spicele unui lan de grâu
sau în memoria unui trandafir.

Fiii Sfintei Fecioare pe pajiști
sau apoteoza fugitivă
a soarelui gata să apună,
poezia înseamnă puțin.

Este o lacrimă pe marginea unei gene,
o împlinire a sufletului, și este exilul
pe extremitatea locurilor trăite.

TIJAN M. SALLAH (Gambia)

BĂTRÂNUL ¹

Bătrânule, tu te uiți la picăturile de ploaie ce
Aduc evanghelia vieții,
Nuca plesnește, se deschide în palmier
Contra lentului răsărit de soare.
Tu spui că vârsta are muzica ei...
Te trezește la paternitate.
Tu spui că tânărul e încărcat
Cu prea mult zgomot
Și confidență și răbdări uscate.
Și știu de ce.
Bătrânule, capul tău e gri
Ca cenușa, ai ars
Prin focul vieții,
Experimentând contururi dure
Mai mult decât porumbeii sălbatici
Din tufișul băătorit de vânători.

Bătrânule, ai văzut zile
Arzând ca motorina până ce teama noastră
Se zvârcolește în mormintele lor
Acum știu de ce surâsul tău
E calm. Prea multe picături
Udă inima ta. Și acuma
Te uiți la stâlpul casei
Cald precum un ferment.

CHRISTINA FUCHS-ARTHUR (Germania/SUA)

CONEXIUNE ⁷

Înăuntrul unei perle călătoream
printr'un curcubeu
spuma mării
era în părul meu
și-mi carboniza răsuflarea.

În crepuscul ceața îmi devenise soră
plutind pe fața mea
și oferindu-mi din când în când
un sărut de dragoste.

CHRISTINA FUCHS-ARTHUR

REALITATE ⁷

Lumea mea este o reflectare a unui heleşteu
unde ramuri înoată tainic în apă
unde sunetul este subteran
şi râsul ca o bolborosire
unde lumina şi umbra se joacă împreună

Lumea mea este întoarsă pe dos
dar cu ochiul mintii
eu pot uneori să văd clar
înaltul din cer

Lumea mea este o imagine, albastră şi verde
în sunet murmurat
razele soarelui strălucesc nestingherite
şi picăturile stropilor de apă
şi duşul luminii
sunt spumă şi scânteie pe pielea mea
şi descumpănesc
străinul sau trecătorul
fiindcă prea se gândeşte
că lumea lui zace sub pământ
şi încet se scufundă în adânc.

V. S. SKANDA PRASAD (India)

EXPLOZIE ⁷

Plină de zâmbet
Ea mi-a dat un manifest
Și apoi a râs!
Am implorat-o
Să nu explodeze.

V. S. SKANDA PRASAD

AŞTEPTARE ¹⁷

Doctorul a vrut
Şi-a aşteptat
Dar pacientul
N'a mai venit

V. S. SKANDA PRASAD

REÎNTINERIRE ⁷

Când frica își îndreaptă privirea pe furiș
Mă îmbolnăvesc, mă simt fără speranță și ajutor
Plăcerea vieții o pierd
Neobosite gânduri îmi încearcă puterea
Valurile confuziei mă izbesc;
Marte, spiritul meu,
Eu sunt jos inert
Dar apoi se ridică o voce
Vorbind din străfundurile
Inimii mele;
Ușor de la neviață
Din nimic mă ridic
Ies afară, caut
Realitatea îmi zâmbește
Și o privesc insistent
Orizonturi deschid fără sfârșit
Unde este dulcea mea stea?
Gata! O găsesc
Deasupra văzduhului
Dulce stea a SPERANȚEI
Și-mi aflu calea
Recâștig; da, câștig
Retrăiesc iarăși.

C. K. SHREEDHARAN (India)

PERLE DE ÎNȚELEPCINE ¹⁸

Perle de înțelepciune cad din adâncul ocean al Dragostei,
Din enorma Perlă Stridie, Suflete Încarnate.
Tăcute gânduri adânci, acestea meditează
Și scot perle excelente pentru folosul oamenilor.

Scopul acestui mărșă suflet este pacea lumii, fericirea;
Prin meditație profundă se realizează și aduc rezultate
strălucitoare...
Sree Khrishna, Budha, Christ, Mohamed Nabi și alții
Au fost asemenea Perle Stridii, care au dat lumii
neprețuite bijuterii.

Produs al lor, perlele de înțelepciune au fost deosebit de
fermecătoare
Și făcute spre a fi adorate de toate rasele ființei umane.
Dacă fără săbuință, ca în jocul copiilor cu pietre, sunt
aruncate
Pierderea se va răsfrânge asupra întregii lumi, dar nu
asupra Perlelor ori
Reîncarnatilor.

SAILENDRA NARAYAN TRIPATHY (India)

INIMA POMULUI, ZÂMBET AL GÂNDACULUI ȘI OCHIUL FEMEII ⁷

Când cineva plânse groaznic în întuneric
Am vrut foarte mult să-l consolez
Atunci am realizat că eram de fapt eu
Pisicile se sălbăticeau în ploaie
M'am dus la inima pomului
Pomul sângera dragoste
Sânge pe petale, asemenea ochilor de curcubeu,
Gândacii zâmbiră
Ei, în mod vizibil, erau mișcați de versul meu
Am uitat figura surorii tale
precum și lunile și anii
în afară de chipul tău, când te-ai căsătorit
Erau închiși
Sub cerul ud
Am dormit ca un copil sugând
aroma de la sfârscul de flori ale nopții.

SAILENDRA NARAYAN TRIPATHY

ORBUL CÂNȚA ⁷

El cânta când trenul nostru se opri
Muzica din craterele ochilor săi curgea
Păsările moarte au înviat
Și zburară spre văzduh
Soarele ne inundă sub pânțele noastre
Florile au explodat ca un astru de hârtie
El cântă
Cântecul
Ne-a spălat în alb
Cu sângele lui.

Noi deveneam nemuritori
Dumnezeu murea în extaz
El cânta mereu.

SAILENDRA NARAYAN TRIPATHY

RUG FUNERAR ¹⁹

Și luminile s'au stins
Când ședeam pe terasă
De cuvinte fiindu-ne frică
Departe unul de altul
Și acolo ardea
Rugul, cu o ferocitate înceată
Mistuind tot ce mai rămăsese.

Ai gemut surd
Și ai privit înspăimântată
Dar frumusețea am văzut-o
Ferecată în inima
Focului. Noi am ars amândoi
Și am ars atât de înalt pe
Rug, cu o ferocitate înceată
Mistuind tot ce mai rămăsese.

SAILENDRA NARAYAN TRIPATHY

PISICA PE ACOPERIȘUL DE TABLĂ FIERBINTE ¹⁹

Ce știi tu iubito
Cum eu mor aici
În nopțile ce trec fără somn
În lunile ce trec neîncetat
Stelele sclipesc toată noaptea
Precum copiii nervoși ce nu pot dormi
Și privesc prin cuverturile găurite
 Stropii de rouă cad precum lacrimile
 Ale cui lacrimi, iubito, poți ghici?
 Pământul însetat le bea
Eu sângerez în negură
Și noaptea bea picăturile
Pe o hârtie curată îți desenez buzele
Și beau puțin foc din rărunchii tăi
Ce este agonia? m'ai întrebat într'o zi
Acesta, iubito, este răspunsul
Sângărând până tu înmugurești
 ca un trandafir al dragostei.

HELLE BUSACCA (Italia)

SECERIȘUL ²⁰

Angoasa este tot aceeași din timpuri
imemorabile, o casă ce n'o regăsești
iar dacă o găsești e ocupată de străini
o închisoare, o celulă
o fugă lungă prin subteranele
umede, știind că vei fi prins din nou,
o avansare printre zidurile
ciclopice din aula unui tribunal
unde nu știi de ce
dar știi că vei fi condamnat la moarte
o aranjare pentru a descoperi modul
evadării, însă tocmai vin să te ia
la locul execuției
și te trezești deodată,
prieteni mei suferinzi de psihanaliză
vor zice că este un progres
de când aveam 18 ani, atunci
simțeam că îmi ațâță focul rugului
sau ca de la o masă de tortură
eram azvârlită sus pe cer
nu mă puteau ajunge.

Atunci aveam aripi
acum nu mă arunc spre
un corp abandonat, mă învârtesc
în fiecare noapte cu meandrele sale
și acesta e secerișul vieții
care merge mână'n mână, tot mai îndărăt.

HELLE BUSACCA

CÂMPUL DE JOC ²⁰

"Sunt perturbat de prea multe lucruri"
Vittorio Sereni 26.01.83.

Jocul s'a sfârșit. Vino, du-te.
Cineva ia copilul de mână
în timp ce se află între alții care fug
nu contează dacă într'o fundătură sau grădină
Pentru ceilalți ca la început jocul continuă
precum apa ce acoperă
piatra care se scufundă
Vi-no, du-te.
Dar nu erai obosit în finalul
acelei lupte monotone cu ceva
care "nu se întorcea"; de aceea
trebuia să continui ca într'un amestec
Tu probabil de când avansaseși,
ai greșit într'o anumită mișcare
uitată; tovarășii măcar nici nu s'au sinchisit,
poate erau satisfăcuți:
pentru asta n'au avut timp decât să se întrebe:
s'a dus? Și s'au înrăit
mai mult ca niciodată.
Tu de atâta patimă
îți rodeai sufletul, dar apropierea
nu era permisă în acest contest, ori te descalificai.
Și atunci jocul s'a sfârșit.
Vino, du-te. Ceilalți creadă ce-or crede.
Simțeam inima ta cum e asfixiată,
gâfâiala pe jumătate. Era aceasta,
care te "perturba".
La limită,
poate acum o poartă s'a deschis.

HELLE BUSACCA

CĂPĂSTRUL ²⁰

Istoria e o falsificare
nu știu a cui este istoria
și nici despre ce
și dedesubtul cui și ce anume
nici chiar teama nici durerea nu-s realitatea căreia să-i
răspundă

Tu spui: "s'a făcut un om
din trecutul lui"
Dar nu este, nu există
trecutul nicăieri, nu-l atingi
și nu-l vezi
Însa te poți consola că solidul
și concretul există și au nume, carte de identitate
certificat de stare civilă și cetățenie, pașaport și alte
diferite
nerealități care îngrădesc florile computerelor

Imaginează-ți Polinezia necivilizată înaintea lor
și boșimanul care zice antilopei moarte: "iartă-mă
bună vânătoare a zilei, că eu sunt antilopa și tu
boșimanul"...
Este al Americii templul astrilor solului pentru
Pieile Roșii
când se dăruie pe el însuși Marelui Spirit
spus în somn.
Însă te poți consola că dimpotrivă aici pe fișele
de taxe ești un individ cu orice
miruire pe care nimeni altul n'o are la fel
chiar dacă spui
în registrele lor fără valoare când vei fi murind
Unde ar putea să le arunce.
De la scâncet până ce explodează căpăstrul și-ți taie gâtul
și apoi se vorbește rău de Gestapo.

HELLE BUSACCA

PETALE ²⁰

Cărțile se răsfiră ca florile
cu petale puțin îngălbenite câteodată
măine cuvintele vor fi
înregistrate pe bandă de plastic
indestructibilă, în sfârșit
cum pretinde gloria
atenție, nu cea a poezilor:
ci a actorilor și a oratorilor.
Se vor îndopa
tinerii din scurgerea orgasmului lor
bătând toba cu picioarele și mâinile înghesuiți la stadion
și în sfârșit gorila cu boxa mare
când se ambalează sunând din toți rărunchii
de restul nu vor ști nici nu vor putea căuta
să-și imagineze măcar în somn
timpul de altădată deja Prostit
deoarece cărțile se răsfoiesc ca și trandafirii.

HELLE BUSACCA

TV
(concerte de urlători) ²⁰

"Urechea umană nu era făcută,
tu zici, pentru anumite frecvențe".

Dar eu spun că se nasc adaptați
încă din pânțelele mamei lor
aici e muzica de neînlocuit deja
spălarea creierului ce-o face televiziunea
fără să mai vorbim de revistele reproduse mecanic.

Vin sus
adaptați de reziduri și petrol
plămânii la proba de bariu, restul
precum microbii și virusurile, impuritățile lor contra
pisicuțelor
și ele adaptate.

Și chiar mă doare
că schimbarea stelei polare n'o voi vedea.

HELLE BUSACCA

TV

(sarbătorile Barozilor de-a lungul fluviului Zambezi) ²⁰

Ah, odihnește Africa neagră
fabuloasă în regale
culori și în minunate
coloane, corpuri de un abanos cizelat
nu te prinde în delirul de a masca
în coșurile sobelor roboții albi,
nu renega superba ta
aristocrație de milenii
ci perpetuează tam-tam-urile tale,
și trimite mesaje prin trunchiurile pădurilor tale,
nu-ti vinde, vai, pentru un blid
de linte, imperiul tău.

HELLE BUSACCA

TV
(redivivo anii '40) ²⁰

Cum s'a dus viața noastră,
pierdută, irosită
și totuși întotdeauna minunată
anii '40, '40
când era tânăr tatăl nostru
când eram noi băieți,
și suntem deja în optzecișicinci,
eu aici în vârtoare, tu cine știe unde ești.

HELLE BUSACCA

TV
(oase de dinozauri) ²⁰

Poate, erau numai leșuiți
Timpul în fond e oboseală
a tuturor oaselor, a tuturor celulelor,
a tuturor atomilor,
care te încercuiește și te pierde în ceață
în praf și în zăpadă
în bobocii iasomiilor
în paharele de aur "forsytie"
într'o altă lume unde
nu a călcat picior de om.

HELLE BUSACCA

PLÂNGERILE TV (ale primitivilor)
și laudă avortului ²⁰

Dimpotrivă când voi dispărea eu
nu va plânge chiar nimeni
nu va plânge nimeni acel plâns care la un moment dat
ni se cerea pentru că eram atât de proști
dar cândva am plâns timpul până la cenușă
și am gravat în piele cicatricile pe care nici un fel de
chirurgie plastică
nu le poate scoate; nu suntem făcuți
să suportăm altora caracterul nostru
deșirat și frustrările
și falimentele și frica
și complexe de vinovăție injectate de părinți
și adevăratele remușcări
și mișelia care dezlanțuie
fiara, nu devenim victimele
utopiilor din nenorociții ani fizici și voința
noastră de putere, semn al neputinței, și ce este mai rău
ademenirile noastre de a nu găsi un motiv valid
de trai și un pretext de a umple golul,
n'ar fi suportat nimeni spectacolul
mizeriei noastre, greutatea, prăbușirea
catastrofele mizeriei noastre
și astfel dansați toți
dansați toți pe pulberea mea când voi dispărea.

HELLE BUSACCA

BARCA VISURILOR ²⁰

...și atunci, pe urmă, în noapte,
am pictat barca visurilor
barca de culoarea vinului
care acostează dintr'o mare divină
la o insulă de culoarea vinului
plină de copaci cu umflături de vin
pe un râu în amurgul de culoarea vinului
și este acolo, ne așteaptă încă,
barca, ce nu poate fi atinsă, deși este atât de aproape

HELLE BUSACCA

SĂRBĂTOAREA ²⁰

lui Alberico Sala

ce rămâne de la sărbătoare
- vezi că te aniversăm -, spune alberico,
aici pe masă în casa Annastellei
în marele vas de cristal
la milano, sunt câteva stele veștejite
și cu muguri putrezi
care nu se mai deschid
din acei glorioși crini de aur și flamă
- de gladiole nici o urmă -
se pierd fețele văzute
o singură dată din întâmplare erai tu
șezând în curtea unei căsuțe
purpurie strălucitoare
între sute și sute de lucrători
între ei și surâzând beai încet
un vin proaspăt alb și gândeai
la tot ce s'a dus demult
- s'a dus fără să fi avut nimic -
așa cum ar fi nu știu cum
pentru alții sărbătorile lor,
pentru mine sărbătoarea mea are un gust amar.

HELLE BUSACCA

OPRIRE LA MILANO ²⁰

"Da, golul și tăcerea, da Tao -
zice Kuang-tsi - da", conștient
că totul e metamorfoză continuă
și astfel și contrariul său -

dar tu dacă știai ce-i tăcerea
înainte să te fi născut, desigur
că ai fi uitat acum
bântuită de aceste îngrozitoare
mugete de motoare, agonii urlate.

HELLE BUSACCA

MUNȚII ELBRUS ÎN TV ²⁰

Da, era în '54
și coboram în salturi de pe coline
de la Fiesole la Campo-di-Marte
eu și prietena mea, nu era drum
nici sârmă ghimpată sau bariere
numai primăvara
cu lalele de toate culorile
sute și sute de povârnișuri
de iarbă și de măslini.
Ezitanți
culegeam câteva. Anul '54.

Acum la șase mii de metri
pe munții Elbrus unde păsările
de smaragd și zefir trec ca norii
știu de plumbul criminalilor
frustranți care, în locul stabilit la orice foșnet,
pândesc caprele sălbatice la curbe
coarne ce pasc în pace
și lalele ale curcubeului.

AMERICO IANNACONE (Italia)

SINGURI ²¹

Tot mai singuri într'o societate
de solidaritate cu cel puternic.
Fiecare este singur
pe drumul infernului pavat
de bunele intenții ale cuvintelor
și de egoismul faptelor.
O cale strălucind de aur
captivantă și ucigătoare...
Singuri în scepticismul rezultat
singuri în răutatea dobândită.

KATSUE KOMADA (Japonia)

O FOTOGRAFIE ¹

Aici e o fotografie

Floarea soarelui în spate, un băiat privește fix înainte

Hainele lui sunt decorate cu flori: ciclamene,

Hortenzii și câțiva fluturi verzi.

Fotografia am găsit-o într'o librărie de mâna a doua

după școală în drum spre casă.

Rămăsese între filele unei cărți.

Băiatul o ascunsese demult,

și azi printr'o forță supranaturală, m'a întâlnit.

I-am dat prima sărutare

Un băiat de acum o sută de ani... și eu.

KEY KUNIHIO (Japonia)

DANSÂND ÎN TIGAIA FRIGĂRII ²²

Urmăritorul și urmăritul.
Trăgătorul și cel împușcat.
E în regulă.
Nu-s mort încă.
Ce-a văzut criminalul
De cealaltă parte a perdelei purpurii
De la focul pistolului.
Ce-i iadul?
A fost o continuă fugă spre eternitate.
Criminal sălbatic,
A fost eternitatea pe care-ai vrut s'o vezi
într'o clipită?
Nu poți nega.
Creierul copilului continuă să se minuneze,
căutând extazul pur.
Nu pe o câmpie deschisă nici pe o mare deschisă.
Ci în lumea lor plină cu putoarea decăderii.
Este o societate în care egalitatea mărturisită
nu rămâne niciodată în formă infimă
Caută iubire într'o bucată de carne rară.
Caută iubire în intestinele vomitate.
Caută iubire în țesutul alb al creierului stropit
în obrazul tău.
Caută iubire în sângele proaspăt băltind pe pardosea.
Încă nu mă predau.
Ce este acum aici: viața și moarte
Numai acestea două.
Urmăritorule,
Poți vedea viața pură?
Divina nebunie își înalță capul.
Mă face să râd.
Asta-i foarte simplă.
Este completa egalitate.
Bucură-te de ea.
Exact ceea ce căutam.
Lumea îl cheamă iad.
Dar tu descoperi că acesta este însuși paradisul.
Se vede că dezlănțuita frică îl face pe criminal
să meargă și mai departe.
N'are rost să dea înapoi acum.
Pentru mine, care n'am fost recrutat pentru

Câmpul de luptă,
Cel mai bine e că pot gusta
Extazul divin adus de mirosul
de carne proaspătă al pământului.
De cealaltă parte a palmierului,
Poți să-i vezi ascunzându-se.
În spatele soarelui pe Plaja din Veneția
Poți să-i vezi ascunzându-se.
Râzând bătrânilor trădați întotdeauna de lume.
Fusese alegerea mea.
Fusese un dans nebunesc cum niciodată
nu mi s'a mai întâmplat.
Cel puțin,
Precum în vara lui 1986,
Eu nu-s încă bătrân,
Așteptând acolo.
În fața unui pistol straniu,
Comunicând o teamă care te ține tremurând, și de care
Sper să fiu împușcat.
Arterele în brațul meu stâng se umflă purpuriu.
Furtună de zăpadă cu probleme.
Simt o strângere în gât. Să fie oare conștiința mea?
O refracție începe de metal greu.
Criminalul se grăbește prin vinele nebune.
Atâta vreme cât își face efectul
Egalitatea există chiar paralel cu teama.
Pe câmpul de luptă al creierului,
Pe câmpul de luptă al simțurilor,
Criminalul se grăbește alături cu 300 kilometri
pe oră.
Este viteza.
Adevăratul ei nume este Viteza.
Criminalul, care niciodată n'a cunoscut neobrăznicia,
Mă tot fugărește.
Mă simt fericit.
Cu un pericol sigur de 100% minții mele
Sunt atât de fericit încât fac pe mine.
Oh!
Asta este realitatea.
Jur,
Asta nu-i o minciună.
Continui să mă învârtesc tot mai repede.
Curând sunt înghițit de
O pretinsă nebunie.
Nu vreau să mă trezesc din această deziluzie,
Vreau doar să rămân posedat.
Vreau doar să fiu o bucată de carne moartă

pe câmpul de luptă al sorții.
O, doamne al vitezei,
Te rog,
Nu lăsa acest descurajat criminal să-și vină în simțiri.
Pe măsură ce mă dezmořesc
Capul mă doare teribil.
Detestarea de sine într'o lume de cenușiu.
Vomitând nu-i de-ajuns să scuturi starea aceasta de pe tine.
Detestabile Los Angeles,
De ce sunt eu aici?
Pentru ce?
Iubite Los Angeles,
De ce am făcut asta
În subțiatul joc de sânge vărsat,
Singurul vis ce-l văd,
Este cel al uciderii nebunești unul pe altul.
Fără prea mult zgomot, un vânt uscat suflă trecutul.
Pură viață și moarte
Taie prin semnele ochilor mei
umbrite lacrimi.
O, cred.
Există viață pură și moarte.
Acel adevăr pe care Viteza mi l-a arătat.
Aproape sigur,
Va rămâne cu mine până la moarte.
Instinctul criminal începe.
Vă spun,
Este sfârșitul copilăriei
Care nu se sfârșește niciodată,
Clipirea ochilor repetându-se
Cu înmormântări și noi nașteri.
Vinele mele sunt tot libere,
Astfel continuă să genereze iluzii imateriale
Pentru mine.
La sfârșitul copilăriei,
Instinctul criminal începe.
Zbierând.
Este strigătul venelor mele.

GOON FATT CHEE (Malaezia)

O VOCE ÎN TRECURT ¹

Nu te pot atinge, nu te pot ajunge,
Pentru tine sunt acum doar o voce în trecut:
Vorbele tale au fost gravate pe caseta
Minții mele, te văd încă în lucrurile ce le fac,
În lacrimile ce le vărs, în visurile ce le visez.

Deseori în mijlocul lucrului
Mă opresc și reflectez la spusele tale.
Însemnătatea lor acum s'a schimbat.
Te văd într'o lumină diferită.
Te înțeleg și de aceea
Lacrimile-mi curg fără rușine.

Câteodată cuvintele tale sunt pură esență
A înțelepciunii - înțelepciune a strămoșilor
Tu, care m'ai iubit, acum îmi poruncești
Să las posterității această înțelepciune,
Hai să împărțim acest secret - o fi fost vreo voce
În trecut ale cărei nuanțe au fost înregistrate
În caseta minții tale?

Dar mai sunt încă visuri de visat,
Iubiri de iubit, și te voi mai întâlni
În viitorul ce se cheamă eternitate.

PRADEEP S. RANA (Nepal)

PRIVIND PRIN FEREASTRĂ ¹

Oraşul arată imflamabil, toate liniile mute
Casele şi străzile largi sunt pline
Lumini schimbătoare se revarsă pe omăt
Şi cad fulgi de nea sclipitori
Pisica gri stând pe o fereastră unde
O fată tânără s'a dezbrăcat
Bunică-sa îşi opreşte respiraţia, poate un copil
În braţele sale dă să se scoale
Ea respiră încet şi uşor
Copilul privind tăcut căderea de zăpadă de afară
Uşoare becuri pe sârmă au fost prinse
De crenguţele goale ale unui pin
Unde cândva păsări sălbatice au şezut
Un bătrân adăstând sub un copac mare
Şi un autobuz roşu oprind în faţa lui
El se uită la copilul din geam.
Poate omul e precum fiul său ce-a murit
De SIDA, chiar în noiembrie
Autobuzul coteşte încet şi dispăre
El se tot uită pe unde s'a dus.

MICHÈLE DE LAPLANTE (Québec)

SEISM ²³

Vai! Aceste scârțâieli sinistre!
Obiectele răsună
Zidurile freamătă
Totul devine ruginiu

Falia se desprinde
Formată din tristeți
Și nenoroc
Pe care deja le credeam postume

Pământul tremură și freamătă
O, frisoane!
Conștiința oferă discursuri
În fața acestei necunoscute a geologiei.

Ehei! Să ieșim afară din haos
Și să trăim numai accidentul trecutului,
Numai secunda singură ne este dată
În a noastră carapace de Spațiu-Timp.

Aceste tresăriri reamintesc:
Nesănătatea materiei
Scurtimea mizeriei
Și numele lui Dumnezeu pronunțat
literă cu literă.

TRISTAN TZARA (România/Franța)

S'a vorbit mereu despre acest poet francez de origine română, care de fapt este de origine <israelită>, cum se menționează în certificatul său de naștere (Moinești, 16 aprilie 1896) pe numele adevărat SAMUELI ROSENSTOCH. Notiunea de "dadaism" nu poate fi detașată de numele său.

Născută și desfășurată la Zürich (1915-9), ca o reacție împotriva războiului și avându-i ca principali fondatori pe Tristan Tzara și Marcel Iancu, mișcarea dadaistă se mută după război la Paris (1920-3) unde se destramă, lăsând loc, și contribuind în același timp, la formarea unui curent literar: suprarealismul, inițiat de prietenul și rivalul de mai târziu André Breton.

Dar Tristan Tzara își continuă producția poetică, de altminteri restrânsă, încadrându-se tendințelor literare ulterioare și scriind "de très beaux poèmes surréalistes" - cum îmi mărturisea Philippe Arnaud, profesor de poetică la Université de Fès (Maroc), pe vremea când predam matematică la Lycée Sidi El Hassan Lyoussi din Sefrou.

Din păcate, majoritatea criticilor au neglijat opera sa suprarealistă în favoarea celei dintâi, care l-a consacrat pentru universalitate.

În afara "Primelor poeme", scrise în adolescență pe românește, adunate și publicate de Sașa Pană la editura "Unu" din București, opera sa se întinde în spațiul francofon - încă netradusă în limba română.

De aceea vă prezentăm în traducere câteva dintre poemele sale postdadaiste (1924 - 1963):

TRISTAN TZARA

PE UN RID AL SOARELUI ⁸

Înecați voi dimineților setea mușchii și fructele
în licoarea crudă și secretă
funinginea țesută în lingouri de aur
acoperă noaptea sfâșiata de motive mărunte

la orizontul renăscut
o draperie de apă curgătoare largă vioaie
scârțâie un mic coeficient particular
al amorului meu
în poarta adesea luminată

hărțuită de dorințe ascunse
plângătoare grăbită palpitantă
te desfrunzești în prospecte de acorduri private
nestatornicia apei alunecă pe corpul tău cu soarele
prin miracolul crăpat se întrevede masca
niciodată clară niciodată nouă
tu mergi viața este cea care face biela să meargă
și iată de ce ochii se răsucesc în de ce-ul lor

avantajul sângelui este strigătul vaporului
un evantai de flăcări pe vulcan tu știi
că venele mormântului
au condus atâtea cântece de ardoare
la evadare
lumea
o șapcă cu flori
lumea
un inel făcut pentru o floare
o floare floare pentru buchetul de flori flori
o tabacheră umplută cu flori
o mică locomotivă cu ochi de flori
o pereche de mânuși pentru flori
din piele de flori ca florile noastre flori flori de flori
și un ou

TRISTAN TZARA

SUPRAFAȚĂ BOALĂ ⁸

El zice cântecul chiciurei infernal gâtul său este înțepenit
coada sa este o floare din fibre de fier
părul său este un resort capul său roză turtită
la el totul este oxidat el gonește pe o linie
dacă eu sunt nebun domnule crizantemă inima mea
este un vechi jurnal saturat
nu mă privi prea mult luminile tale vor deveni fibre de fier
ca și scheletul copilului tău
arborele n'are decât o singură frunză
arborele n'are decât o singură frunză
eu ascult pașii nebunului roagă-te privește
calul verde atletul
nepăsător și saltul sfântului în cristal
metal al variațiilor de-a lungul urechilor elefanților
prin care varsă curcubeu de sulf și flori lunulare
tu curgi în mine multicoloră
vene în câteva pietre
scânteile care se deschid în pietre
frumosul sângerează
glod oaie
glob
moartea înnegrește unghiile
mâinile tale luciferice mângâie lupoaicele și florile
ochiul tău coace: coboară păianjenul de cupru
așteaptă în inimă eu am niște pete atât de frumoase
la marginile cicatricelor ca rochiile tinerele fete
în curcubeu de cenușă
culorile umede hoinăresc
bete

TRISTAN TZARA

MAREA BALADĂ

A OBSCURITĂȚII MELE DOI ⁸

privește părul meu a crescut
resorturile creierului sunt gușteri galbeni care se
lichefiază
câteodată
spânzuratul
deschizătură
arbore
soldatul
în regiuni mlăștinoase unde păsările se lipesc în liniște
cavaler astral
tapișerii faine
acid care nu arde precum panterele în cuști
jetul de apă scapă și urcă
spre alte culori
cutremure
suferință fiica mea a nimicului albastru și îndepărtat
capul meu este gol ca un dulap de hotel
spune-mi încet peștii umililor tremură și se sparg
când vrei să pleci
nisipul
permis-de-trecere
dorință
și podul rupe în al treilea rând rezistența
spațiul
polițiști
împăratul
greu
nisip
ce mobilă ce lampă să inventez pentru sufletul tău
septembrie de hârtie gaz
în imprimărie
eu te iubesc lămâile care se umflă pe gheață ne separă
mama mea venele mele de-a lungul seniorului
mama mea mama mea tu aștepti în zăpadă zgribulită
electricitat
fabulos
disciplină
frunzele se adună în construcții de aripi ne liniștesc
pe o insulă și urcă precum ordinul arhanghelilor
foc alb

LÉOPOLD SÉDAR SENGHOR (Senegal/Franța)

NOAPTEA PERPENDICULARĂ ¹

Femeie!

Lasă mângâierea mâinilor tale
Să se odihnească pe frunte-mi
Mâinile tale
Mătăsoase și aurite

Lungi palmieri
Se odihnesc la sânul vânturilor
Nici o mișcare
Nici o legănare.

Tăcerea ritmică
Tulbură ființa noastră
Ascultați
Ascultați silabisirea ei
Neagră și alburie

Ascultați bățile
Pulsurilor negre ale Africii,
Vârtejuri adânci
Ale pierduților hamleți
Negri și muți

Femeie!

Aprinde lampa
Clară și strălucitoare
Pune copiii în pat
Vorbind și vorbind
De străbunii Elisei.

Ca și noi, exilați,
Ei n'au murit,
Lasă râul lor seminal
Să se piardă în nisip.

Vreau să te ascult
În acest bordei
Pentru umbre vizitatoare
Ale grațioaselor suflete
Capul meu pe sâni tăi
Strălucitori

Ca o minge de kus-kus
Arzând în focul de afară.
Lasă-mă să respir
Parfumul morților noștri,
Să meditez să meditez
Și să cânt
Vocea lor vie
Încă o dată încă o dată
Să învăț.

Să învăț a trăi
Înainte de a mă scufunda,
Mai adânc, mai adânc
Decât săritorul de la trambulină
În somnul întunecat și profund.

JUAN MONTERO LOBO "VISNÚ"* (Spania)

VISNUSIANISMUL ²⁴

I

Deziluzia se adâncește în sufletul meu
Inaccesibile piscuri traversând riscante roci
Păianjeni țes pânza
Zile monotone de rutină exacerbată
Și tinerii fug repede de copilăria lor
Ce le scapă din mâini așa precum caii
În galopul lor ar scăpa din frâie.
Dragostea zboară către alte orizonturi
Spiritul macerat merge ici și colo
Vagabondând pe străzi înguste
Printre catedrale romane, gotice și arabice,
Plimbându-se prin prăvălii de amintiri
cu turismul distractiv și obosit
În timp ce laptele dragostei
Sperma vâscoasă curge în avalanșe.

* De la "porecla" autorului <Visnú>.

Vishnu este și divinitate indiană: marele stăpân al zeilor

(n.t.) .

II ²⁴

În vârfurile furtunoase ale orizontului pierdut
Iubita spionează trecutul îndepărtat
Văzu pe stăpânul posesor, acum nomad.
Domnul inimii și corpului ei
Visează cu dama lui prostituată
La valurile mării și pe lună plină
În noaptea verii tragice
Când se înalță sufletul său de diavol.

În eul său filosofic se întreba:
Cine sunt eu? De ce m'am născut?
Poate vântul mi-a împrăștiat sămânța
pe roșiile câmpii castelane
poate vântul nordestic îmi îngheață corpul.

Poate sărutul dragostei a avut
întâlniri atavice noctambule,
În nopți de tristeți tulburoase.

JUAN MONTERO LOBO "VISNU"

III ²⁴

Poate că spiritul emoționat m'a înnebunit
Conducându-mi neuronii cerebrali ai Eu-lui meu.
Acel clopot bocitor
s'a legat de sufletul meu însetat
pe întunericiuri oculte, în ploi torențiale
Marte în sine a murit
din OLIMPUL sacru zeii au protestat.

Ochii iubitei sale m'au trădat
eteruri și poeme pastorale, sentimente
în nopți de sinistră singurătate
s'a desfirat părul său
s'a dus în mare, să-și caute iubitul
și scoicile marine
i-au dat înapoi ecoul clar
al bărcii celeste a iubitului
în haosul ce se înalță.

JUAN MONTERO LOBO "VISNU"

CRED ÎN POPOR... ²⁴

I

Cred în poporul ce-și caută libertatea
Cred în oamenii eliberați de rău
Cred în poporul care nu se lasă înrobit
și care caută dragostea, pacea și speranța...
Cred în omul bun,
detest criminalul sângeros
Cred în lupta muncitorului
pentru obținerea unui salariu demn,
o bunăstare
Cred în poporul care luptă împotriva tiraniei
Care se manifestă în mod pacific
Care îndepărtează dictaturile
numai prin cuvântul și libertatea sa.
Cred în lumea modestă a câmpului
Cred în omul modern al orașului
Cred în pruncul care se naște
și în bătrânul care moare.

JUAN MONTERO LOBO "VISNU"

II ²⁴

Cred că pământul nu se va distruge
Cred că nu trebuie să fim superstițioși
Nici să ne fie milă, trebuie să luptăm
Pentru ca întotdeauna pe Pământ
să fie pace, libertate și Justiție.
Cred că omul nu va produce
un genocid universal,
Cred că mințile înfierbântate
și dezechilibrate se vor liniști.
Cred în democrație fără libertinaj
ca o formulă esențială,
Cred într'o Monarhie Constituțională,
Cred în simbolurile unei Națiuni
Cred într'o țară întreagă,
În tot ce se mișcă și viețuiește
Cred că va trece criza de identitate umană.
Cred în popor, Stâlpul Fundamental al Umanității.

JUAN MONTERO LOBO "VISNU"

ESTE ORA... ²⁴

(I)

Este ora păcii în lume
de extrădare a rachetelor, a arsenalelor nucleare
de a evita "Războiul galaxiilor"
de a opri măcelul mondial,
Este ora pruncului ce se naște,
Este ora adolescentului care iubește,
care declară dragoste curată iubitei sale.
Este ora maturității omului
Pentru a schimba schemele umane
și ca utopiile să devină realități
pentru ca pacea, Dragostea și libertatea
să fie steagul întregii Umanități.
Este ora de a se schimba fiecare în parte,
de a respecta crezurile, ideile, religiile și celelalte,
este ora de a conviețui în societate
cu norme, cu legi
cu un Rege Suveran, cu o Constituție.

JUAN MONTERO LOBO "VISNU"

(II) ²⁴

Este ora de a soluționa problemele sociale
de a eradica foametea de pe Pământ
Ca egalitatea mondială să devină o realitate
de bunuri, materii, idei... de libertate.
Este ora când fiecare trebuie să fie răspunzător
și să colaboreze cu societatea
de a lansa mesaje pacifiste
de a se întoarce la Natură, la viață...

Este ora de a evita delicvența socială,
purtările, sechestrările, omuciderile...
cu o umanitate umană... este ora
liderului pacifist de a trimite mesaje
Este ora de a cânta pacea, liniștea,
siguranța, Dragostea, fericirea.
Este ora de a trezi Umanitatea
și a schimba lumea în realitate...

JUAN MONTERO LOBO "VISNU"

MONOLOGURI DE PRIMĂVARĂ ²⁴

(I)

Câmpiile castelane iradiază lumină celestă
Rândunelele reapar cu brio
Primăvara fantezistă ne învăluie în mirosuri magice
cu adieri dinăuntrul pământului
câmpia toată este verde.
Crinii-s parfumați
Sunt îmbătat de ambianța naturii
Unde observ uneori strălucitul cântec al păsărelelor.
Este hrana transcendentă
care merge dincolo de sufletul meu
este senzația încântătoare a Naturii
este lanțul de munți cu mantia sa albă
în primăvara ploioasă a lui optzecișipatru.

JUAN MONTERO LOBO "VISNU"

CINE SUNT EU? ²⁴

Da, cine sunt eu? În cazul că sunt un om,
De ce sunt om și nu animal rațional?
Cine mi-a dat viață pământească?
A fost mama mea ori Ființa Superioară
Care locuiește într'o galaxie interstelară.
În cazul că aș fi Poetul Dragostei,
al Naturii, al Speranței,
al Păcii, al Libertății...
Cine mă influențează?
Care ființă îmi dăruie inspirația poetică?
În cazul că nu aș fi doar materie
Și sufletul mă incită să mor
să îndepărtez plăcerile mondene
în cazul că cineva mă așteaptă...
într'o mai îndepărtată și ireală utopie.

EILEEN SIRIWARDHANA (Sri Lanka)

MOARTEA ÎN VIAȚĂ ¹

O păsărică a zburat în cameră
printr'o fereastră deschisă
Zornăind încoace și încolo
Căutând pe unde să scape,
Și părea speriată, ca într'o cușcă.
El a scrâșnit printre dinți a patra înjurătură
A ridicat mantaua grea sub care dormea
Și-a aruncat-o asupra păsăricii.

Ea a fugit afară din cameră
Îngrozită.

Păsărica ar fi fost făcută bucăți
Intestinele ei, penele, ochișorii
Ar fi murdărit pardoseala
Pardoseala lui, oglinda lui.

El nu poate tolera intruși
nu poate suferi murdăria
Nu - nici măcar un minut
Revenirea imediată la normal
Normalul său.

Acum puteți să vă imaginați cum un prunc
A supraviețuit între mii de morți
Și cum ea a sucombat de milioane de ori
Înăuntrul vilei sale strălucitoare.

VICTORIA ROTOLO DOLYNIUK (USA)

CEA MAI STRĂLUCITOARE STEA ²⁵

Te doresc
 oriunde-ai fi
 privind pe cer în fiecare noapte
și găsind cea mai strălucitoare stea
 și să știi
că eu am gândit-o acolo pentru tine
 să-i vezi frumusețea
și eu
 voi privi același cer
 și voi zâmbi... tocmai știind
 că și tu
 poate ai zâmbit

VICTORIA ROTOLO DOLYNIUC

ORICUM, PRIETENUL MEU ²⁶

Oricum,

depărtarea care a fost între noi
nu mai contează
când suntem împreună,
și nici anii ce ne-au separat
nu mai contează

Oricum,

noi găsim un teren comun
chiar dacă viețile noastre
au crescut în direcții opuse

Oricum,

noi realizăm o comuniune
reală, căci, prietenul meu,
te ador, și îți mulțumesc
cu toată ființa mea

DENNIS KANN (USA)

PÂNZA DE PĂIANJEN ⁷

Societatea victimizează
individul
Societatea ucide
individul
Muscă în pânza de păianjen
Cenușăreasă -
Rolul meu de bărbat alb
în această "Familie neagră"

SCURTĂ ISTORIE A EVOLUȚIEI ⁷

1. Clisă
2. Maimuță
3. Astronaut
4. Extincție

ROSEMARY CHALLONER WILKINSON (SUA)

PASĂREA PHOENIX PENTRU PACE ²⁷

Este o minune să trăiești azi -
Bine-ai venit tehnologie! Ne-ai dat
O nouă speranță pentru pace.

Răspândește noile, glorioasele raze
Tuturor oamenilor de pe fața pământului,
Pentru o nouă viață și fericire.

Neamul omenesc este în mișcare, spiritele
Fiecărei națiuni ridicându-se din cenușă
Să lucreze pentru pace pe planetă.

ROSEMARY CHALLONER WILKINSON

EXCITANTA VIAȚĂ DE TRĂIT ⁷

Doamne! ce excitante
timpuri - acestea
în care trăim

Națiuni se ridică
să-și ocupe în mod egal locul
între noi.

Fiecare să lucreze cu mare eficiență
în muncă
obținând roadele vieții

Rupându-și lanțurile
națiunile ating marele spirit
de armonie, dreptate și justiție.

Universul vede libertatea trecând
înalta evoluție conștiincioasă
și conducând înfloritor către secolul 21.

ROSEMARY CHALLONER WILKINSON

ÎN VECHEA ROMĂ ⁷

O pasăre cânta
la geamul meu afară
Să mă trezească în zori

Și eu leneveam
În această fericire
aici, în vechea Romă.

Voi merge
pe unde a mers Petru
și pe unde a vorbit Pavel

Și în chinuri au suferit?
A fost numai ieri
Și re trăiesc acestor întâmplări.

MONTRI UMAVIJANI (Thailanda)

DANS COSMIC ¹

Religia s'a născut
din dansul în care te miști
în cerc fără să-l rupi
fără să'l treci.
La fel și istoria.

DANSUL BUDIST ¹

Am avut o emoție
dansând din corp, narând la fel!
și ispitele date lui Buda
Venindu-ne înapoi.

IUBIREA ¹

Iubirea mea niciodată nu se va împlini
din melodia vieții
care începe când dansul s'a sfârșit.

UN TESTAMENT ¹

Eu de asemeni trebuie să trec
prin Punctul Tăcerii
unde toate timpurile sfârșesc
și dansul odihnește veșnic
în bronz și pietre.

JOSÉ RÍOS (Uruguay)

MĂSCĂRICIUL ²⁸

Banchetul decurge în toată splendoarea sa
Zgomotos se ciocnesc cupele de cristal ale mai-marilor zilei
Domnul și ale sale curtezane îs doritori de noi plăceri
în urgia lor.

Pentru distracția comesenilor
De îndată apare măscăriciul...
Vocile festivilor amuțesc
să asculte monologul...
ce-l desfășoară dizertantul.
Gesticulează și vorbește cu elocvență
Pe teme ce-i incumbă domeniul său
filozofează, moralizează, pactizează,
politizează, ironizează și gastronomizează.
Este intelectualul care fletează
vanitatea bogaților.
Bufon a cărui retorică sofisticată
justifică abuzurile dragostei
Dar dezgustul încrește fruntea
domnului, care - parcă încheind farsa -
adună de pe masă unele frimituri
din fața podiumului.

JOSÉ RÍOS (Uruguay)

NOU SUFLET ²⁸

Ce se pierde în uitare
adun totul în drumul meu...!
Am lăsat trecutul în locul rămas,
și nu mai pot spera nimic
de la ziua de ieri...!

Urme de amintiri goale
sunt în vechea mea valiză.
Acum este ora de a construi,
o nouă fervoare de a exista.
Departate sunt cele trăite...!

Fericit este omul care se trezește
în fiecare dimineață cu un nou suflet...!

A L T E T R A D U C E R I

TERESINKA PEREIRA (Brésil/É.U.)

1992 - 1993
CETTE JOURNÉE ²⁹

Nous devons capituler
devant l'Ange de la Paix!

Notre Monde est tellement bon
comme le vin vieux dans une tasse d'or.
Qu'on le maîtrise mieux!

De la distance
l'Ange de la Paix
nous envoie des messages
avec des sons de cloches
qui nous amènent tous
dans le même rêve

De la hauteur des plus
anciennes étoiles, nous faîtons
cette journée et nous rappelons
qu'en dépit de n'importe quoi
la Paix est encore possible.

OCTAVIAN GOGA (Romania) ³⁰

Our ancestors never die
They still fight their war with us.
Their bones are long gone, dust,
But their fight with us not over
This ancient hate is spread
From father to father, from mother to mother.
And now from beyond the grave
They still call us to one more judgment.

A D D E N D A

¹ Traducere din engleză, din antologia lirică "World Poetry", editor Krishna Srinivas, Madras, India, 1995.

² Traducere din franceză, din volumul "La Violence et David", de Raymond Bettonville.

³ Traducere din portugheză, din volumul de poeme haiku "Natural, Afetivo, Fragil", de Alcides Buss, Florianopolis, 1992.

⁴ Traducere din portugheză de Teresinka Pereira și Florentin Smarandache, iunie - iulie, 1993, din volumul "Kaleidoscope", de Maria do Carmo Gaspar de Oliveira.

⁵ Traducere din portugheză de Teresinka Pereira și Florentin Smarandache, iunie - iulie, 1993, din antologia "A Hora da Graca", de Elizabeth Renno, Academicas da AFAMIL, Coordonatoare Livia Paulini, Belo Horizonte, 1991.

⁶ Traducere din engleză; publicată în revista "Meridian", Editor Marian Barbu, Craiova, 1992.

⁷ Traducere din engleză.

⁸ Traducere din franceză.

⁹ Adaptare din franceză, din volumul "Poèmes/de/Paris/et/d'Ailleurs", de Pierre Calderon, Ed. L'Alcyon, Istambul, 1990.

¹⁰ Adaptare din franceză, din volumul de versuri "2001 - La Poésie!", de Jacqueline Delpy, Ed. Pinson, Les Sables-d'Olonne, 1991.

¹¹ Adaptare din franceză.

¹² Traducere din franceză, din volumul "Souvenirs d'un temps d'oubli", de Pierre Günst-Horn, ilustrații de Éliane Giroud, Éditions Arcam, Paris, pp. 155, 149, 147, 1991.

¹³ Traducere din engleză, din placheta "Fingers of light for gloomy ways", de Claude LeRoy, Inter-Noréal, Caen, Franța, pp. 4-5, 1989, poemul "Single confidence"; publicată în antologia de autor tradus în diverse limbi "Poèmes" de Claude LeRoy, Inter-Noréal, Caen, Franța, pp. 12, 17, 1992.

¹⁴ Adaptare din franceză, din revista "Noréal", Editor Claude LeRoy, Caen, Nr. 81, p. 7, februarie 1991.

¹⁵ Traducere din franceză, din volumul "Marjan Circus", de MARJAN, 1978; publicată în foaia volantă "Le Bouc des Deux-Sèvres", Editor Marjan, Niort, Franța, Nr. 196, iulie 1990.

¹⁶ Traducere din franceză, din placheta "Poèmes", de André Peragallo și Teresinka Pereira, prezențați de Jean-Paul Mestas, Étienne Parize, Froissy, Franța, mai 1989.

¹⁷ Traducere din engleză, din volumul de poeme "Moving Horizon", de V. S. Skanda Prasad, Mangalore, India, 1991.

¹⁸ Traducere din engleză, din volumul "Pearls of Wisdom", de C. K. Shreedharan, p. 1, 1991.

¹⁹ Traducere din engleză, din volumul "I am Phallic God and other poems", de Sailendra Narayan Tripathy, Poesie Publications Anant Nagar, Berhampur, Orissa, India, 1989; publicată în revista "Meridian", Editor Marian Barbu, Craiova, 1992.

²⁰ Traducere din italiană, din volumul "Il libro del risucchio (1980 - 1990)", de Helle Busacca, prefață de Alberico Sala, Bologna - Ferrara - Milano, 1990.

²¹ Traducere după versiunea franceză a lui Paul Courget.

²² Traducere din engleză, din volumul "Poet and Killer", de Key Kunihiro, Alix & Book House Boys, Tokyo, 1993.

²³ Traducere din franceză, din placheta "Poèmes à deux temps", de Michèle de Laplante, Éditions de la Tombée, Montréal, p.3, 1991.

²⁴ Traducere din spaniolă, din volumul "Visnusianismo", de Juan Montero Lobo <Visnú>, Editura Cardeñosa, Vigo, Spania, 1990.

²⁵ Traducere din engleză, din volumul "Great American Poetry Anthology", Editor John Campbell, World of Poetry Press, p. 485, 1988.

²⁶ Traducere din engleză, din antologia de poeți americani "New Voices", p. 175, 1985.

²⁷ Traducere din engleză, din volumul "New Seed", de Rosemary Challoner Wilkinson, Pul-Star Publishing Co., SUA, 1990.

²⁸ Traducere din spaniolă, din volumul "Mangrulllos/cuadernillo poetico", de José Ríos, Edito: Hoja Literaria <Mi Artículo>, 1989.

²⁹ Traducere din engleză în franceză.

³⁰ Adaptare din română în engleză.

C u p r i n s

P O E M E T R A D U S E D I N A L T E L I M B I Î N R O M Â N E Ş T E

Joy Beaudette Cripps (Australia)
Peste podul Vardarului - Skopje

Raymond Bettonville (Belgia)
I (Violență și David)
II (Violență și David)
III (Violență și David)

Overnak C. Antoine Adonh (Benin)
Ritualul împărăției păcii

Alcides Buss (Brazilia)
Haiku

Maria do Carmo Gaspar de Oliveira (Brazilia)
Republica de... homosexuali

Elizabeth Renno (Brazilia)
Pace în România

Teresinka Pereira (Brazilia/SUA)
Fiu găsit
Vacanță plăcută
Roberto
Che Guevara
Impresii
Doar cuvinte

Noah Chang (China)
Monologul lui Venus fără mâini

Li Zhi (China)
Nu contează

Byung-Hwa Cho (Corea)
Frontieră finală

Abdel Aziz Sharaf (Egipt)
Hadith-ul exilului

Ginette Bonvalet (Franța)
Liniștea
Pierre Calderon (Franța)

Moment de neliniște
Terasa mea cu frunze...

Paul Courget (Franța)
Parfumul absenței

Jacqueline Delpy (Franța)
2000
Artă și lumină

Pierre Günst-Horn (Franța)
Haiku (I)
Haiku (II)
Haiku (III)

Claude LeRoy (Franța)
Simple coincidențe

MARJAN (Franța)
Motiv
După numărul său...
Circ
Înainte de a se spânzura
Moartea unui acrobat

André Peragallo (Franța)
Drumurile mării
Poet nenăscut încă
Artă poetică
Cuvintele
Copilul captiv
A picta

Adrienne Savatte (Franța)

Tijan M. Sallah (Gambia)
Bătrânul

Christina Fuchs-Arthur (Germania/SUA)
Conexiune
Realitate

V. S. Skanda Prasad (India)
Explozie
Așteptare
Reîntinerire

C. K. Shreedharan (India)
Perle de înțelepciune

Sailendra Narayan Tripathy (India)

Inima pomului, zâmbet al gândacului și ochiul femeii
Orbul cânta
Rug funerar
Pisica pe acoperișul de tablă fierbinte

Helle Busacca (Italia)

Secerișul
Câmpul de joc
Căpăstrul
Petale
TV (concerte de urlători)
TV (Sărbătorile Barozilor de-a lungul fluviului Zambezi)
TV (redivivo anii '40)
TV (oase de dinozauri)
Plângerile TV (ale primitivilor) și laudă avortului
Barca visurilor
Sărbătoarea
Oprire la Milano
Munții Elburs în TV

Amerigo Iannaccone (Italia)

Singuri

Katsue Komada (Japonia)

O fotografie

Key Kunihiro (Japonia)

Dansând în tigaia frigării

Goon Fatt Chee (Malaezia)

O voce în trecut

Pradeep S. Rana (Nepal)

Privind prin fereastră

Michèle de Laplante (Québec)

Seism

Tristan Tzara (România/Franța)

Pe un rid al soarelui
Suprafață boală
Marea baladă a obscurității mele doi

Léopold Sédar Senghor (Senegal/Franța)

Nopatea perpendiculară

Juan Montero Lobo <Visnú> (Spania)

Visnusianismul (I)

Visnusianismul (II)

Visnusiianismul (III)
Cred în popor (I)
Cred în popor (II)
Este ora... (I)
Este ora... (II)
Monologuri de primăvară (I)
Cine sunt eu?

Eileen Siriwardhana (Sri Lanka)
Moartea în viață

Victoria Rotolo Dolyniuk (SUA)
Cea mai frumoasa stea
Oricum, prietenul meu

Dennis Kann (SUA)
Pânză de păianjen
Scurtă istorie a evoluției

Rosemary Challoner Wilkinson (SUA)
Pasărea Phoenix pentru pace
Excitanta viață de trăit
În vechea Romă

Montri Umavijani (Thailanda)
Dans cosmic
Dans budist
Iubirea
Un testament

José Ríos (Uruguay)
Măscăriciul
Nou suflet

A L T E T R A D U C E R I

Teresinka Pereira (Brazilia/SUA)
1992-1993 / Cette journée

Octavian Goga (România)
Our ancestors never die